
DUIDING BIJ DE LEERPLANDOELEN

LEERPLANDOEL 15

De leerlingen onderzoeken positieve en negatieve gevolgen, op de mens en zijn leefomgeving, van veranderend ruimtegebruik op verschillende ruimtelijke schaalniveaus.

1 WAAROM?

De invloed van de mens op de landschappen en zijn leefomgeving is substantieel. Dat heeft gevolgen gehad, voor het landschap, voor de mens zelf en zijn leefomgeving. Er zijn zowel positieve als negatieve gevolgen.

2 WAT?

“Veranderend ruimtegebruik” is aan bod gekomen in LPD 14. Zoals elke verandering in een systeem, heeft ook dit veranderend ruimtegebruik gevolgen op allerlei andere vlakken. LPD 14 en 15 zijn eigenlijk organisch met elkaar verbonden.

Veranderend ruimtegebruik kan vastgesteld worden op verschillende schaalniveaus:

° *op mondiale schaal*: wereldwijde transportnetwerken en infrastructuur (luchthavens, (zee)havens, verstedelijking (toename van de bebouwing),..

° *op regionale schaal*: ontbossing van tropische wouden, overbegrazing in steppegebieden, ontginning van grondstoffen, schaalvergroting in de landbouw, smelten van gletsjers, inpoldering, ...

° *op lokale schaal*: aanleg nieuwe woonwijk, omvorming woningen tot toeristische verblijfplaatsen, dempen van beken, uitbreiding van land op zee (voor aanleg van een haven, van een landbouwgebied → polder, ...

Gevolgen van veranderend ruimtegebruik kunnen positief en/of negatief zijn voor de mens en zijn omgeving.

- ° bijv. schaalvergroting in landbouw: grotere (voedsel)opbrengst maar aantasting natuurwaarden en “uniformisering” van landschappen
- ° bijv. uitbouw van wegennet: betere bereikbaarheid van geïsoleerde gebieden en mogelijkheden voor economische ontwikkeling (grondstoffen, toerisme) maar versnippering en steeds versnellende aantasting van die gebieden
- ° bijv. uitbouw van transportinfrastructuur: makkelijker en goedkopere aanvoer van goederen en diensten over grote afstand maar luchtvervuiling, CO₂-uitstoot, files, geluidshinder...
- ° ...

3 HOE?

° LPD 14 en LPD 15 zijn organisch gelinkt: ruimtelijke ingrepen (LPD 14) én hun gevolgen (LPD 15) kunnen best in één lessenreeks behandeld worden. Zie dan ook bij “hoe” van LPD 14.

° Bij het behandelen van negatieve gevolgen kom je al gauw bij de zoektocht naar manieren om die te omzeilen, en stel je met je leerlingen de vraag “hoe kunnen we dan wel duurzaam omgaan?” Als die denkoefening gaat over mobiliteit, energie of grondstoffen, ben je bezig met de realisatie van LPD 20.

° Je kunt erop wijzen dat de gevolgen zowel betrekking kunnen hebben op de mens zelf, op het uitzicht van het landschap als op de “leefomgeving”. Dit kan behoorlijk ruim geïnterpreteerd worden: je kan de gevolgen op het vlak van milieu (bijv. biodiversiteit, luchtvervuiling), landschap (uitzicht; beleving; geluid... samenleving (bijv. sociale aspecten) als economie (opbrengst) aan bod brengen.